

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **K. M.**
oskarżonej z art. 212 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 24 kwietnia 2025 r.,
kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego
od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku
z dnia 24 czerwca 2024 r., sygn. akt V Ka 979/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Gdyni
z dnia 24 stycznia 2024 r., sygn. akt IX K 681/22,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć oskarżyciela prywatnego K.M.1.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2024 r., sygn. akt IX K 681/22, Sąd Rejonowy w Gdyni uniewinnił K. M. od czterech zarzucanych jej prywatnym aktem oskarżenia występków wyczerpujących dyspozycję art. 212 § 1 k.k.

Apelacje od tego wyroku wniósł zarówno oskarżyciel prywatny K.M.1. jak i jego pełnomocnik, zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej K. M.

W osobistej apelacji, oskarżyciel prywatny podniósł:

„1. *mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, takich jak:*

a. *art. 4 i 7 KPK - przez nieobiektywne, dowolne i nieuzasadnione żadnymi argumentami uznanie moich zeznań na niekorzyść oskarżonej za stronnicze, nierzetelne i nieszczerze przy jednoczesnym uznaniu zeznań świadka M. L. i wyjaśnień oskarżonej (jako dowodów na korzyść oskarżonej) za uczciwe, szczerze i rzetelne, wskutek czego w orzeczeniu nie został prawidłowo ustalony stan faktyczny;*

b. *art. 414 § 1 KPK - przez brak wskazania podstawy prawnej uniewinnienia (art. 17 § 1 pkt 1 albo 2 KPK), co istotnie utrudnia, jeśli wręcz nie uniemożliwia dokonanie oceny prawidłowości rozumowania Sądu;*

o. *art. 424 § 1 pkt 1 i 2 KPK - przez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku, dlaczego Sąd nie uznał dowodów przeciwko oskarżonej (pomimo że wartość dowodowa dowodów dokumentarnych „nie budziła najmniejszych wątpliwości Sądu”), i niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku, co powoduje skutki określone w lit. b;*

2. *błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść tegoż orzeczenia, polegający na tym, że Sąd bezpodstawnie, wbrew niebudzącym najmniejszych wątpliwości dowodom dokumentarnym zawierającym pomawiające mnie wypowiedzi oskarżonej, uznał, iż oskarżona nie pomawiała mojej osoby.*

Wskazując na powyższe zarzuty oskarżyciel prywatny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W apelacji pełnomocnika oskarżyciela prywatnego K.M.1. zarzucono:

„1. *obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności:*

a) *art. 7 kpk polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do uznania za niewiarygodne zeznań*

oskarżyciela prywatnego- K.M.1 przy jednoczesnym uznaniu za wiarygodne wyjaśnień oskarżonej K. M.,

b) *art. 424 § 1 pkt 1 kpk polegającą na ustaleniu stanu faktycznego na podstawie wyjaśnień oskarżonej oraz dokumentów z akt sprawy PR [...], które są wzajemnie sprzeczne,*

c) *art. 442 § 3 kpk polegającą na pominięciu wskazań Sądu Odwoławczego co do dalszego postępowania zawartych w postanowieniu z dnia 22.09.2022r. sygn. akt V Kz 1183/22 w zakresie zgromadzenia materiału źródłowego tj. akt z MOPS'u,*

2. *błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku polegający na stwierdzeniu, iż:*

oskarżona nie twierdziła, że oskarżyciel prywatny miał się nad nią znęcać psychicznie i fizycznie, naruszać jej nietykalność cielesną oraz znęcać się nad ich synem, wszczynać kłótnie oraz twierdzić, że wymieniona jest chora psychicznie w sytuacji, kiedy prawidłowa analiza materiału dowodowego prowadzi do wniosków odmiennych.”

W konkluzji, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2024 r., sygn. akt V Ka 979/24, Sąd Okręgowy w Gdańsku zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację w tej sprawie wniósł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego K.M.1, który zaskarżając wyrok sądu odwoławczego w całości podniósł następujące zarzuty:

„1. rażące naruszenie prawa, mające wpływ na treść orzeczenia polegające na: obrazie przepisów prawa materialnego - tj. art. 212 § 1 kk i błędną wykładnię tego przepisu poprzez przyjęcie, iż pomówienie oskarżyciela prywatnego przez oskarżoną o to, że „miał się nad nią znęcać psychicznie i fizycznie, naruszać jej nietykalność cielesną oraz znęcać się nad ich synem, wszczynać kłótnie oraz twierdzić, że wymieniona jest chora psychicznie” w konsekwencji czego Sąd Odwoławczy błędnie przyjął, że zachowanie oskarżonego nie wypełnia znamion czynu zabronionego,

2. *rażące naruszenie prawa, mające wpływ na treść orzeczenia polegające na: obrazie przepisów prawa materialnego - tj. art. 213 kk i błędną wykładnię tego przepisu poprzez przyjęcie w ustalonym stanie faktycznym, że oskarżona działała w ramach pozaustawowego kontratypu dozwolonej krytyki lub art. 213 kk (jak przypuszcza oskarżyciel prywatny, bowiem nie zostało to wskazane wprost ani w wyroku I, ani II instancji), podczas gdy w świetle orzecznictwa sądowego i prawidłowej wykładni naruszonego przepisu działanie oskarżonej nosiło cechy bezprawności,*

3. *rażące naruszenie prawa, mające wpływ na treść orzeczenia polegające na. obrazie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 kk w zw. z art. 457 § 3 kpk w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 kpk, polegające na nienależytym rozważeniu przez Sąd Okręgowy podniesionego przez oskarżyciela prywatnego w apelacji zarzutu obrazy przepisów prawa procesowego tj. art. 414 § 1 kpk w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 kpk poprzez zaniechanie wyjaśnienia przez Sąd I instancji i Sąd odwoławczy w uzasadnieniu podstawy prawnej orzeczenia.”*

W końcowym wniosku skarżący postulował „*uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku w całości i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.*”

W odpowiedzi na kasację pełnomocnika oskarżyciela prywatnego, obrońca oskarżonej wniosł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację należało oddalić w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k.

Nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest kasacja, może zostać uznany za skuteczny, jeśli skarżący wykaże, że w fazie postępowania odwoławczego doszło do rażącej obrazy prawa, przy czym obraza ta mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. W przedmiotowej sprawie skarżący nie wykazał rażącego uchybienia sądu odwoławczego w zakresie wskazanych w kasacji przepisów prawa materialnego i procesowego. Wszystkie podniesione w skardze zarzuty okazały się niezasadne. Zupełnie chybione są zarzuty naruszenia prawa materialnego (art. 212 § 1 k.k. i 213 k.k. - zarzuty 1-2 kasacji). Zaprezentowane w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego uwagi odnoszące się do zasad

odpowiedzialności karnej z art. 213 k.k., a w szczególności te dotyczące wymagania publiczności zarzutu (którego to warunku nie było z uwagi na pismo kierowane do sądu w odpowiedzi na zarzuty w piśmie procesowym drugiej strony) i jego prawdziwości, są trafne, zresztą na ich poparcie przywołano poglądy wypowiedziane przez Sąd Najwyższy. Prawdłowo także sąd odwoławczy wskazał na treść i warunki kontratypu w postaci prawa do krytyki w ramach postępowania sądowego, w którym w ramach prawa do obrony swojego stanowiska przytacza się określone wypowiedzi, które formalnie mogą mieć charakter zniesławienia, ale nie powodują karalności, o ile nie przekraczają one granicy rzeczywistej potrzeby obrony swojego stanowiska (str. 10 i 11 uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji). Słusznie zatem uznano, że zachowanie oskarżonej (oświadczenia w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, w piśmie w toku procesu rozwodowego o sygn. akt II C 69/20 czy zeznaniach składanych w sprawach sygn. akt PR [...]) nie wypełniało znamion przestępstwa zniesławienia. W realiach tej sprawy bezsporne jest, że twierdzenia oskarżonej co do okoliczności dotyczących zachowania jej małżonka względem niej i ich wspólnego dziecka, wyrażone przez nią osobiście czy za pośrednictwem jej pełnomocnika, były wypowiedziane tylko na potrzeby toczących się procedur lub postępowań (w tym rozwodowego i dwóch postępowań karnych zainicjowanych zawiadomieniem oskarżyciela prywatnego o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez oskarżoną) i nie były ukierunkowane na poniżenie osoby oskarżyciela prywatnego. W tych warunkach nie mogło być mowy o popełnieniu przestępstwa z art. 212 § 1 k.k. (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2015 r., V KK 329/14 i z dnia 20 marca 2018 r., III KK 357/17 oraz z dnia 11 kwietnia 2019 r., V KK 164/18). W ramach przysługujących oskarżonej uprawnień miała ona prawo do przedstawiania okoliczności, które były dla niej i jej spraw istotne, a forma i treść w jakiej złożyła te oświadczenia nie przekroczyły ram obrony własnego interesu procesowego. Sąd drugiej instancji w swoim uzasadnieniu wypowiedział się na ten temat w sposób jak najbardziej trafny.

Zarzut z pkt 3 kasacji wskazujący na nienależyte rozważenie przez sąd odwoławczy podniesionego w apelacji oskarżyciela prywatnego zarzutu obrazy przepisów prawa procesowego poprzez zaniechanie wyjaśnienia przez sądy pierwszej i drugiej instancji w uzasadnieniu podstawy prawnej orzeczenia, jest

chybiony w sposób oczywisty, skoro na str. 9-12 uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego znajduje się obszerna argumentacja dotycząca wyjaśnienia powodów dla których uznano, że zachowania oskarżonej zarzucane jej prywatnym aktem oskarżenia nie wyczerpują znamion występku z art. 212 § 1 k.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[PŁ]

[r.g.]